

აშუაპირი აბორტაჟი

№3

საქ. კინო. ქარ. აკვ.

„ტ ა ზ ა ნ ტ ი“

F643

ბ. ი. შანიძე

მ. შ. ბ.

ვგ რა კალომ-ქაღალდი?
რა „ფასონის“, ან რა „მოლის“?

ლამის ოფლში გვეიწურო
და ლექსი კი არ გამოდის.

საზიზლარი ქორები.

ჩენი მტრები მუდამ იმის ცდაში არიან, რო-
გორმე სადმე მოხერხებულათ ყელი გვიწონონ,
მაგრა ხელი ჩავიკვირონ და გამოგვახრწონ.

თუ არ ამით, მაშ რით აიხსნება ის საზიზლა-
რი ქორები, რომლებსაც ავრცელებენ (სულ შემ-
ხუთავ გაზივით) ჩენი მოწინააღმდეგე ბ-ნი ბლი-
კვადის შესახებ.

თქვენ კარგათ მოგვხსენებათ, რომ მარჯვენა
ფრთა ჩენი რაზმისა მის ხელქვეით იბრძოდა და
პირველ ოთხ კვირას მდღვარი იფრიშიც მოჰქონდა.
მას შემდეგ ვადის მეშვედ კვირა და მისგან არა-
ფითარი ცნობა არა სჩანს.

ამით ისარგებლეს მტრებმა და ავრცელებენ
ხმებს, თითქო ბ-ნი ბლიკვაძე ტყვეთ იყოს წაყვა-
ნილი ბავის ციხეში.

ეს ცნობა სიმართლეს მოკლებულია, რასაც
გვიჩვენებს ახლა მიზავალში მოსალოდნელი გა-
მოსვლა მისი.

ეშმაკი.

ქართველ მოღვა- წეთა გუნდიდან.

მოღვაწე ქალი დარეჯან ყველიძარიაშვილისა.

(დასასრულად)

პირველ ზაფხულიდანვე გაშორდენ ერთმანეთს
დარეჯანი და ლევანი. იმ დროს ბავშვების სწავ
ლება იყო მოღვაწე და მშობლებმაც აქეთ-იქით გა-
ისტუმრეს პატარები.

გავიდა დრო. პატარა ლევანი უკვე დავაქვაც-
და. ოცდა ოთხი წლისამ უკვე გიმნაზია დაამთავ-

რა და ოცდა თექვსმეტი წლისა ვეჭიოს ხარისხით
შორეულ რუსეთიდან სამშობლოში დაბრუნდა.

არც დარეჯანს გულ-ხელ დაკრფილი ამ
ხნის განმავლობაში ლევანის რუსეთიდან დაბრუ-
ნებისას ის უკვე ჩვიდმეტი წლის ქალწული იყო
ოთხ კლასს დამთავრებული.

იმავ ბრმა ხელმა განგებისამ, რომლის შესახებ
ბაკ ჩვენ წინა წერილში მოგახსენეთ, კვლავ შეჰ-
ყარა ძველი მოტრფილენი ერთმანეთს ფუნიკულე-
რის ვაჯონში.

მათ აღმოუჩნდათ საზოგადო ნაცნობი სტუ-
დენტი სიკო კუზინიძე, ჩინებული ყმაწვილი.

— Честъ имѣю представить моего друга.

— Помощникъ присяжнаго повѣреннаго Леванъ
Квелишариевъ.

— Дарелжана Грутунова.

ახალგაზრდები უცებ შეკრთენ. მათ მესხიერე-
ბაში შეიქრა რალაც შორეული, საღლაც მიკუნტუ-
ლებული მოგონება წარსულისა და საგონებელში
ჩაავლო ორივენი.

მთაწმინდის გორაზე, როცა ლევანი და სიკო
განშორდენ დარეჯანს, სიკომ ჰკითხა.

— ლევან, მოგეწონა ის გოგო!

— როგორ თუ გოგო? გრცხვენოვდეს, სიკო,
ასეთი უღაზათო მოპყრობა ქალისა!

— ჰო კარგი, ნუ ჯავრობ, მოგეწონს ის ქალი?

— ძალიან მომწონს. აი ავისთანა ქალს შე-
ვირთავდი.

— ეგრე უტებ განა შეიძლება, კაცო, ასეთი
მძიმე საქმის გადაწყვეტა?

— არა, მე ხომ ახლავ შერთვის არ ვამბობ.
ჯერ რასაკვირველია გამოცდა საქირო. ყველაფრის
გაგება, აწონ-დაწონა...

ამ დღიდან ლევანი ძლიერ დაუახლოვდა და-
რეჯანს. თითქმის სულ ერთად დადიოდენ. ორჯერ
იყვნენ ბოტანიკურ ბაღში და ხანგრძლივი მუსი-
ფის დროს ლევანი რწმუნდებოდა რამდენათ ჰქონ-
და გონება ვახსნილი ახალგაზრდა დარეჯანს.

— აი ეს მუხა სამოცი წლისა მაინც იქნება,
უთხრა ლევანმა დარეჯანს და ანიშნა უზარ-მაზარ
კაკლის ხეზედ.

— რის მუხა, ადამიანო, ეგ ხომ თუთისა
ჰვავს. ლევანმა უღარეულათ გადინახარა ასეთ
გულ-უბრყველო პასუხზე, იმდენათ მოეწონა იგი.

მთაწმინდაში ყოფნის დროს, როგორც მოსა-
ლოდნელი იყო, შეყვარებულნი პოეზიამ გაიტაცა

და დარეჯანმა საუცხოვოდ ჩააბუღებულა ეს კუპ-
ლერი „ვეფხის ტყაოსნიდან“:

„წყველ, წყველ წყლის ზარს
სვედინი ფაქროს გასართულად
ეჭ ვეჭებდა ნანებო ადგილს
განსასვენებლად“.

ლევანი აღფრთოვანებით შესტკვროდა დარე-
ჯანს და ქვეშაირტად სტებებოდა ლაშაში სანახა-
ობით.

როცა ამგვარათ დამკარდა მათ შორის ძლიე-
რი კავშირი, ლევანმა განუტყადა დარეჯანს სურ-
ვილი და მიიღო თანხმობის წერილი. წერილთან
ერთად დარეჯანმა გამოუგზავნა ლევანს თავისი სუ-
რათიც, რომელმაც აღტაცებაში მოიყვანა ბებია
ლევანისა რუსულდანი. ჩპარა ჯვარიც დაიწერეს და
დარეჯანი, როგორც გამოცდილი დიასახლისი ჯა-
რასავით დატრიალდა ლევანის ოჯახში.

აი მაგალითად მისი (დარეჯანის) წერილი რუ-
სულდანისადმი*) მიწაწერი:

„ბუ — ბი! შენ ვერ წარმოადგენ რა დიდა ხარშვსა
უნდა დობიას! მთო ყაჯარს! მეთად ჩაიშრო წყვილი და
მანდნ ჟივრშაჟი დარხა. ლევენს ძდიაერ უუგრს დობიო.
ეს ჭრელი კრუხი, დიდა აღჭაჭო რამეა. არც ძაღლი, არც
ხბო, არც კატე კუზომა ჯდარ გააჭაჭუნა. ბოსტანში ბაჟ-
შეგებმა ზდარმა ნახეს, შაშით ვეადარ ჩყადივარ. მოუთმენ-
ლად ვედა შენს დაბრუნებას.

შენი ჯა — ნი.

ეს წერილი თავისთავადაც ნათლად გვიჩვენებს
თუ როგორი გამოცდილი დიასახლისი იყო დარე-
ჯარი, მაგრამ ჩვენთვის უფრო საყურადღებოა მისი
დღეაძობილის აზრი. აი რუსულდანის წერილიც:

„ძვირფასო ჯა — ნი!

შენს უყანასეულმა წარდამა ზარდაზარ გაზიგოც-
დას. შესაბამის, რამ ოჯახს ასეთა შინისუფალი გამო-
უნდა. მაწინს მარაღს არასიდაეს არ უშებანს. ეს არ-
ფერაა. დრო გაივლის და ისწავლი. ისეა წაწაღი წყაღ-
ში არასიდაეს არ დაიხრეკება, ტყედა უბრადლოზე გავ-
სეთაჟა კუდი. შეიძლო, ვინძილა შენი ლევენა არ მოაწ-
ყინია და სხვას უუღაჟივარს უშეგაღება. დეკავიონი ღამაზ
თაგაღეს, შენი მოუყარულა

რუსულდანი.

ჩვენ შეგვეძლო ათასი ამგვარი საყურადღებო
წერილის მოყვანა, რომ უკვე აღნიშნულიც საკმაო
არ იყოს დარეჯანის დიასახლისობის დასამტკიცებ-
ლათ.

მაგრამ დარეჯან ყველაპირაიშვილისა მარტო
ოჯახით არ კმაყოფილდება, ის მზურვალე მონაწი-
ლეობას იღებდა ყოველგვარ საქველმოქმედო საქმე-
ში. მაგალითად მისი მეოხებით ვაიმართა წარმოდ-
გენც სოფელ კლდის პირში, სტუდენტ ლადო ყლო-
პივეის სსსარგებლოთ. ანგვარიში ამ წარმოდგენისა
დაბეჭირილი იყო იმდროინდელ გაზეთ „ბუქში“ და
აი რას ვკითხულობთ:

„წარმოდგენამ, რომლის დარსა გასდა სოფელა
კლდის ზარა ქან დარეჯანს უუღაჟივარაშეღეს შიგნებით,
დიდაღი ხაღვა შიხაზდა.

საერთა შემოსავალი თითქმის ოც თუმანზედ აგა-
და. (198 შ. 73 კ.)

აქედან დახარჯა:

1. მომღერალ ვასოს — — 90 მან.
2. ნება-რთვის აღება — — 12 „
3. ორ მსახიობს — — 64 „
4. ზარმაცხერს — — 10 „
5. წყრილმანა ხარჯება — 10 „

სულ — 190 მან.

წმინდა შემოსავალი 8 მეთო და 73 კ ტადარც
სტუდენტ ლადო უღაზავეს.

ჩვენი ღრმა რწმენით, ქ-ნი დარეჯან ყველი-
პირაიშვილისა უნდა ჩაითვალოს სოფლად სასცენო
საქმის პირველ მერცხლად.

მორიელი.

P. S. მე არა ერთი და ორი წერილი მომი-
ვიდა შესახებ იზისა, თუ ქართველ მოღვაწეთა პირ-
ველ როგში რატომ მაინცა და მაინც ქალბატონი
დარეჯან ყველაპირაიშვილისა დავყენე, როცა მას-
ზე ბევრათ უფრო დამსახურებულნი მანდილოსანი
არა ერთი და ორი მოგვევლინა.

ამგვარივე სასაყვედურო წერილები მოსდის
თურმე იგ. გომართელსაც; თუ ქართველ ქალთა
მოღვაწეობაზე გინდა ლაპარაკი, ყველაზე პირვე-
ლათ რაღა მაინცა და მაინც ქ-ნი ნინო ყიფიანისა
გამოაზრუნე, როცა მისი მსწავლებლები ჯერ ცო-
ცხალნი არიან.

ეს ბატონებო მასლის ბრალია.

მორ — ელი.

*) რომელიც საკმაოდ წყალტუბოში იყო წასული.

ს ც ე ნ ე ბ ი

(ქართ. კულტ. მოყვარ. საზოგად. კრებულებზე).

მომკმედნი:

მღღ. მელიტონ კელენჯერიძე.—მომხსენებელი; (თვით მ. მელიტონი არა სწანს, რადგან იმათა და წვერთა სიმრავლეს სახეცა და ტანიც გრამატიკოს მამისა სახელებით დაუბურავს და მხოლოდ ხმა მიიხმის მისი მოძრავ თმათავან)—იმერელი.

მღ. ქრისტეფორე ციციშვილი.—მ. მელიტონის მისარჩლე, იმერელი.

პეტრე შიპრანაშვილი.—საბჭოე ტომისა*), ქართლელობს.

ალექსი ბუბინაძე—უფრო იმერელი.

სერგო გორგაძე.—ნეტრალი.

თამაჯღამაძე.—თელა ყორღანისა ვეი გ. ყორღანია და სხვ.

პირველ დღეს.

მეღ. კელენჯერიძე. (განაგრძობს შიკრიე დსვენების შემდეგ) ნუ-ს, ტუბერ დალშოე.. მე, რასაკვირვლია, კარგათ ვიცოდი, რომე.. ე მეში მოხსენება აქანა დიდ ალიაქოთს ატენბა, მაგრამს მიინც წაითხვა ვარჩიე .. მე აქანა უცხო კაცი გახლავარ, შორიდან ვარ მოსული, იმერეთიდან; იქანა სხვა წესებია, აქანა სხვა.. ვინ იცის, იგება ქეც ვაწყენი ვინმეს, მაგრამს, იმედია, მომიტყევათ. (ჯდება).

თამაჯღამაძე. (თუმცა სრული სიხუმე სუფევს, მაგრამ მიინც ზარს გაანჩხლებით არაწყუნებს, ფხვბე წაშობდება და კვირის) ეგ არ შვიძლოუბა, ბატონეგო.. რასა ჰეპავს? ერთმანეთისა პატივისცემა იქონიეთ! მე იძლეულე ვიქნები, შევიწყუტო კრებას ასეთ პირობებში მუშაობა ყოვლად შეუძლებელია! მე ვწყუტო კრებას 10 წუთით! (სწყუტს).

10 წუთას შემდეგ.

თამაჯღამაძე. სიტყვა ეკუთვნის ბ. პეტრეს. ჰქეტრე შირ. უპირიველეს ყოვლისა უნდა მოგახსენო.

*) ბატ. ჰქეტრე თავს შირიანაშვილათ სთვლის. გარნა, თუ ამ გვარს, „შირიანაშვილს“, ფილოლოგიურ ანალიზს გააუწყეთ, შემდეგს დაიწინებთ: დაბოლოებება „შვილი“ რომ ჩანდოვაკვეთთ, დაგვრება გვარის ძირი—შირიანა. „შირიანა“ წარმოსდგება სიტყვისაგან „შირიანა“, სადაც ბევრა „შვილი“ იქნებოდა ი-თ; „შირიანა“ წარმოიშვა, მეტაფორის შემწეობით, სიტყვისაგან „შირიანა“, რომელიც უღრის „შირიანას“, ხოლო „შირიანა“ სადაური ვებატონიც ბრძანდება—ეს ყველამ იცის, მაგრამ ყველამ არ იცოდა დღემდე პეტრეს ჩამდელი ვინაობა.

თავდა.

ნოთ, რომ ქართულის არიულ ენებთან შედარება..

მეღ. კელენჯე. (აწყუტებინებს) რაიო, რაიო? არეული ენებო? იმი არა, ვისი ენები არეული? რას ქეია, ღმერთო კი მომკალი, არეული ენა? ჰქეტრე. მამაო მელიტონ! მე მოგახსენებთ, „არიული“ მეტი და არა „არეული“.

მეღ. კელ. არა, ბატონო! მე კარგათ ვიცი, რაც მომხსენეთ! „არეული“ თუ „არიული“—ეს სულ ერთია: თქვენებურათ, ქართლ-კახლათ არიულია, ჩვენეურათ, იმერულათ—არეული. საქმე ისაა, როგორ გაბედეთ თქვენე არა როგორ..

მღ. ქრისტ. ციციშვილი. (ფრიად ღრმა ბანის ხმით, გულ მოსული) აქანა, რავარც ეხედავ, ზოგიერთებს იმერლობა სასირცხლოთ მიანჩიათ „აი, შე ფუჯიანო იმერელოო!“ იმერეთი ასეხელწამოსაკავი არ გახლავს..

თამაჯღამაძე. (გააფრთხილთ არაწყუნებს ზარს) მე იძლეულე ვიქნები, თამაჯღამარობას თავი დავანებო (დგება) მეტის მეტია, ბატონეგო! გახოვთ.. მე ვწყუტო კრებას ათი წუთით!.. (სწყუტს).

10 წუთას შემდეგ.

თამაჯღამაძე. (ზარს არაწყუნებს) ბატონებო, გთხოვთ, წესრიგი დაციკვთ! (ყველანი ჩუმათ არიან) გვარ არ შეიძლება (არაწყუნებს) მე ვსწყუტო კრებას 10 წუთით. (სწყუტს).

10 წუთას შემდეგ.

თამაჯღამაძე. სიტყვა ეკუთვნის ბ-ნ სერგო გორგაძეს.

სერგო გორგაძე. (მ. კელენჯერიძეს) ვიდრე თქვენ მიერ წამოყენებულ დებულებებს შევებნოდე, გთხოვთ აიხსნათ, როგორ უტკერით თქვენ ენებით ბრუნვას?

მეღ. კელენჯე. (თამაჯღამარეს) არა დაცინვა არ არი ახლა ეგი? გეკითხები მე თქვენე: რა მოსატანია აქანა ენების კვირა? ვითომ რაო: ხეცუსია და..

სერგო გორგაძე. არა, მამაო, მე ენების კვირას კი არა, ენები ბრუნვას მოგახსენებ: „Страдательный падеж“.

მეღ. კელ. ჰოო! ენებით ბრუნვას? ენებით ბრუნვა.. ენებით ბრუნვის შესახებ.. ხედავ მოგახსენებ..

ალექსი ჭაჭინაძე. დახს ქართული ენა, ე. ი. ჩვენი სამშობლო ენა, როგორც ამ ბოლო დროს

არცევა, ძალიან საკვირო უნდა იყოს ჩვენთვის, ქართველები აივის.. ეს მთ უფრო სასიამოვნოა, რომ მე ამ ოც წლის წინათ, ლაპარაკი მქონდა ქართული ნინს კარგ მკოდნეებთან. მე ვკითხვ: როგორ სჯობია მეთქი. იმათ მიხსუბეს, როგორც უკეთესია, ისე სჯობია... (ყველანი მიწინებით ყურს უზღებენ. მდივანი ოქმში სწერს).

თავმჯდომარე (ხარს არაწყუნებს) მე მგონია, უპრობესი იქნება, ესლა კრებას შევწყუტდეთ და ხვალ განვადრძობდეთ. (შესწყვეტს და შემდეგ დღისთვის გადადებს).

მეორე დღეს.

თავმჯდომარე, სიტყვა ეუკრენის ბ. პეტრეს. ჭმურე, რაც შეეხება ნამყაროლის მრავლობითი რიცხვის მესამე პირის დაბოლოვებას რაც უფრო ძველ ფორმას შემოვიღებთ, უმჯობესია. პირადათ მე, თანახმა ჩვენთა ძველთა კლასიკოსთა, ვწერ: „მირბოდეს“ (და არა „მირბოდნენ“ და „მირბოდნენ“), თქვენ კ, როგორც გენებოსთ, ისე სწერეთ! ბ. მ. კელენჯერიძე, რადაც პირადი სიმატიის და გემოვნების მიხედვით, „—დენს“ „—დენნებ“ სწორათ სთვლის და...

შეკ. კვლენჯ. (თოფდაკრავივით წაშორებდა) არა, მე მგას ვერ მგვითმენ! ნაკაკი! ვგი პირადი აბიდაა! რას ქვია, ღმერთო კი მომკალი, „სიმპატია“! რავი, „დენს“ და „დენნენ“ ინლოურის კურტუზოთა თუ სუკის მწვადი, რომ პირადი სიმატიით და გემოვნებით მოვქცეოდი! სიმპატია და გემოვნება მე საქმელ-სასმელში ვუცი!.. გრამატიკაში გემოვნება შეურაცყოფათ მიმარ ..

ქრისტ. ციგნაშვიდი. (მამა მელიტონის ხას ჰფარავს თავისი ხანით) იმერლებს ხელი უშვით, თვარა!.. იმერეთი თქვენი დასაცინი არ გახლავს! იმერეთში ძვირფასი გრამატიკული ფორმებია შენახული; თქვენ, იქნება, კიდევ გეზოთიროს, მაგრამ მე მიანც ვაზოვთ ოქმში შეიტანათ...

შეკბ. კვლენჯ. (აწყეტრანებს ყვირილით. პეტრე მირ—შვილს) რითი მჯობინარ მე შენე? განათლებით მჯობინარ მე შენე? განათლებით ვერ მჯობინარ მე შენე! რითი მჯობინარ მე შენე?..

ქრისტ. ციგნაშვიდი. (ხმას აუწყებს). ჩასწერე ოქმში: იმერეთში შენახულია შემდეგი ფორმები:

გრამატიკაში „მოსულარიენწყე“ — მე გირჩევა უფრადლება (იაცუოთ მ ჩინებულ ფორმებს და სალიტერატურო ენაში შეიტანათ.

საქმესა ჭაჭინაქე. რა თქმა უნდა, ქართული ენა ქართო-კახეთშიაც და იმერეთშიაც საშობლო ენათ უნდა ჩაითვალოს; ამ 15 წლის წინეთ მე ორ გამოჩენილ მწერალთან მქონდა ბასი შესახებ ზნის ფორმების; ჩემის აზრით ის ფორმა უნდა შეიყოლოთ, რომელიც უფრო სწორია, რადგანაც უსწორო ფორმის შემოღება ენას წარყენის და დაამახინჯებს. ჩვენ კი უნდა ვეცადოთ, რომ ენა გაიწმინდოს. ეს არის ჩემი აზრი და მე მგონია, ამის საწინააღმდეგო არავის ექნება. (არაფინ არ იცინის, სიჩუმე).

თავმჯდომარე. (ხარის წყარუნით კრებას ვხუროვ და მხალისთვის ვნიშნავ.

მესამე დღეს.

შეკ. კვლენჯ. (ათავებს) ..და მესეთ და უკანასკნელ ზომათ ქართულ მართლ წერის აღსადგენათ მიმართა შედეგი: დინიშხოს ჯღღო (განსაზღვრული თანხის სახით) საეკეთესო ქართულ გრამატიკის შემდგენლისათვის...

თავშნა. (თავისთვის) ვინაიდან ქართულმა გრამატიკებმა საბოლოო წარყენა და წაბილწა ქართული ენა და რაც მეტია გრამატიკის სახელმძღვანელო მით უფრო მეტია გრამატიკული შეცდომები, ამიტომ დაწესდეს სასჯელი: უკვე გამოცემულ გრამატიკის ავტორებისთვის საქართველოს საზღვრებიდან აექსორია! ანუ გადასახლდეთ მათ მათ ნაწარმოებთურთ; იმათთვის, ვიაც სამერმისით განზოხანეს გრამატიკის შედგენას „ასოთ აზოდება“ (ე. ი. მარჯვენა ხელის მოკვეთა), ხოლო, ვინც განიზოხანეს ვაზოხცილებს და გრამატიკას შეადგენს და გამოცემს—სიკვდილით დასჯა.

ეს არის ერთადერთი საშეაღება ქართული ენის განწმენდისა.

თავშნა.

ლალისფერი წიგნი.

დამბლოტიური კამეჩეკვაბა „თემისა“ და „ახალი მათარბისა“ შორის ჰაიხაის ნადაგეჰე.

ჯერ კიდევ მარტის ბოლო რიბევეში მივიღეთ ჩვენ „თემის“ კონსულისგან ცნობა (შეფრით რასაკირველია).

„თემის“ რედაქცია ებარება „ქარქაშიდან“ ამოდოს შგოსანა აკაკის „ახალგადა—

დაბლოებით აპირილი მართლაც გაშოქევენდა ძველათ უცენზურო, მაგრამ მკითხველთა შორის ფრიად გავრცელებული ლექსი „ახალი“*. გაზეთი „თემა“ მის უწოდებდა ცნობილს**)

1915 წლის 1 მაისს, „ახალი მათარბის“ რედაქციამ მიხდა კონფერენცია, რომელსაც დაესწრენ: ეშმაკი, თავუნა და ჭიარველი. კრებაზე ერთხმით გადაწყდა ეზილოს „თემის“ რედაქციას, რომ მან:

1. უდროვო დროს ამოიღო „ქარქაშიდან“ აკაკის „ახალგადა“.

2. და ლესვის დროს აქა იქ კიბილი ჩამტერია. ამიტომ დაიხატა კარიკატურა და დაიბეჭდა იგი „ახალი მათარბის“ მეათე ნომერში შეთქმულტე გვერდზე შესაფერა წარწერით:

„აკაკი კარგი პოეტი ზარ, ჩემი გიგო, მაგრამ ჩემი ლექსების სწორება შენი სიქმე მიანც არ არის.“

კარიკატურამ ჯეროვანი ყურადღება დამისახლრა დიპლომატიურ წრეებში, მაგრამ „თემის“ რედაქციასთან მდგომარეობა იშრომ გაამწევა, რომ მოსალოდნელია დიპლომატიური კავშირის შეწყვეტა.

სახელდობრ, „თემის“ მე 219 ნომერში 1915 წლის 18 მაისს და ტელეფონის ნ—60 ნომრის თარიღით მოთავსებულთა:

ჩემი განცხადება.

თბილისის ერთ-ერთ იუმორისტულ ჟურნალში დაბეჭდილია ისეთი შინაარსის საოხუნჯო სურათი ქვეშ მოწერილი სიტყვებით, რამელსაც შეუძლია ვისმე საზაბი მისცეს, ვითომც აკაკის ლექსის „ახალგადას“ დაბეჭდვის დროს რაიმე ცვლილება

*) სიტყვა „ქარქაში“, როგორც შემდეგ გამოირკვა შეფრით არევის გამო იყო ნახზარი სიტყვა „არქივის“ ნაცვლად.

**) ცხადია იმ მოსაზრებით, რომ აღნიშნული ლექსის არსებობა „თემის“ ხელმძღვანელთა გარეშე სხეხვასაც შეიძლება სცნობოდოს.

შემეტანოს მასში. ვალად გრაც გამოვაცხადო საჯაროდ, რომ ეს ლექსი უცვლელად არს დაბეჭდილი იმ დღისის ბირის მიხედვით, რომელიც ხელთ შეინდა 1889 წელს. შეუძლებელიც იყო რაიმე ცვლილება შეგვეტანა, რადგანაც, გმგონია, ყოველივე გონიერი ადამიანი ღიღის მოწინებით, ვით წილთა-წილდას უნდა ეცრობოდეს ისეთი მწერლის ხელთნაწერს, როგორც აკაკა საზოგადოდ დიდად სამწუხაროა, რომ ჩვენს იუმორისტულ ჟურნალებში დამყარდა ერთი ცელი ჩვეულება: საწყენ ფაქტს იგონებენ და მასზე აუფხმებენ ოხუნჯობას. ჩვენის აზრით კი ოხუნჯობას უნდა საფუძვლად ჰქონდეს რაიმე ნაწდვილი ქმნიბიტი ფაქტი, მხოლოდ შარვის, საოხუნჯო მიზნით ვახვიადებელი. მაშინ მხოლოდ ეწნება მნიშვნელობა იუმორსაც და სატირსაც.

გრავალ დასამოქ“.

ამ ხნის განწვლობაში დიდი პოლიტიკური ცვლილება მოხდა: სამინისტროდან გადააყენეს „თემის“ მოწინააღმდეგე „ახალი მათარბის“ და მართვა გაეგობას სათავეში ჩაუდგა მეშმაკის მათარბი“.

19 მაისს კვლავ შესდგა კონფერენცია, რომელსაც დაესწრენ: ბ-ნი ეშმაკი, კოლო, მორილი და ლარი*). განსახილველ საკითხთ დიისვა:

ა) ბირნალიად გამოდის „თემის“ რედაქცია, როცა ფუფუნება დედანის პირს, თუ არა და

ბ) ვიხედა იგონებს მეშმაკის მათარბის“ რედაქცია საოხუნჯო ფაქტს და მასზე ფუფუნება, თუ უკვე არსებულ სახუმარო მოვლენას აღნიშნავს.

გ) აკაკის „ახალგადა“ როგორ ასეთი.

კრება მერად მწევეი ხასიათის გამოდგა, თუმცა სხვა და სხვა აზრისა უფრო გავრგვლელი იყო და ერთხმად მიღებულ იქმნა შემდეგი რეზოლუციები:

ა) ბირი, რაც უნდა ძველი იყოს იგი, შეიძლება დედანს არ ეთანხმებოდეს. ამის უკცხლ მიგალითს წარმოადგენს „ახალი მათარბის“ კარიკატურა“ სადაც ბირი გრიგოლ დიასამიძის სრულიად არ ეთანხმება დედანს.

ბ) მეცნიერების სათანადო დარგები ამტკიცებენ, რომ მოგონება იმისი, რაც არ ყოფილა და არ ნახულა შეუძლებელია არა თუ აღმამიანთა გონებისათვის, არამედ ეშმაკისათვისაც. ამას ამტკიცებს ის გარემოება, რომ აღნიშნული კარიკატურა დიხატა მას შემდეგ, როცა „თემის“ რედაქციამ დამიხნჯა თუ დამაზანჯებელი ბირის მიხედვით გამომოაქვეყნა აკაკის „ახალგადა“.

გ) აღნიშნული ლექსი აკაკი წერეთლისა ჩვენ

*) ბ-ნი თავუნა და ჭიარველი „სალიტერატურა დილაში“ იღებდენ მონაწილეობას.

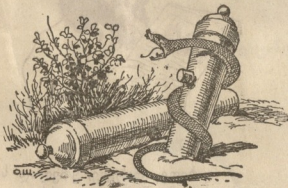
გამოკვლევით არ შეიძლება დაწერილი იყოს მგოს-
ნის დაბადებამდე. ის დაიბადა 1840 წელს. „თემი“
მის ლექსს ასე გადმოგვცემს:

„ბუგრა ნაღველა შვასვა
ურჯულომ ამ ჩემს გულსაო,
შენ მიმკურნალე მსხვილო,
უმართლათ დაჩაგრულსა“.

1840 წლიდან საქართველო განთავისუფლ-
ბული იყო „ურჯულოთა ბატონობისაგან და მაშა-
სადამე არ შეიძლება მგოსანს მათგან „ბუგერი ნაღ-
ველო“ შეესვა. ამასთანავე, თუ მხედველობაში მი-
ვიღებთ, რომ ზოგიერთ „ღენდის პირებში“ სიტყვა
„ურჯულო“ სხვაგვარათ არის ნახმარი, იმ დასკვნა
ნამდე მივაღობ, რომ გრიგოლ დისამიძე ჩვენს და-
ნაშაულს აზვიადებს.

„ეშმაკის მთარახის“ რედაქცია აცხადებს რა
ამ „ლალისფერ წიგნს“, საქვეყნოთ გამოაქვს ყო-
ველგვარი სახელები. ამით ჩვენ გვსურს თავიდან
ავიციოთ მოსალოდნელი დიპლომატიური გამოწ-
ვება ორ მონათესავე (საოხურჯო) ორგანოთა შო-
რის, ხოლო თუ ჩვენი ცდა ამაო გამოდგა პასუხის
მგებლობა „თემს“ დაეკისროს.

ეშმაკი.

გ ა მ ო ც ა ნ ა

(ფოთისთავი)

ხე-ტყის ქარხნების მუშათ უბანში,
ჭაობთა ზარმაც მდინარის პირათ,
სადაც ბაყაყთა ლეგიონები
ჭრიაბულ-აღლუმს მართავენ ხშირათ,

1) „შეადინა“ ძველათ (გურიაში) ღვინის გამოღების
შემდეგ იმდენხვე წყალს დაუერთადენ ქაბაზე, საიდანაც ზამ-
თრობით წყლის მაგიერ სახლში „შეადინო“ გამოაყვადათ,
ხოლო ეტლა კი მთელს რუხეთში ნიწნავს „1.6 გრადუსს.“ ანუ
ახალი კანონით ნებაართულ ღვინოს გასაყდათ.

ვეჭირობ სირაგვლე სირაჯხანების
თქვენც არ გექნებთ აქ გასაკვირათ,
რადგან მუშებზე შეადინო¹⁾ ბლომით
გადის და ფსოასს კახურზე ძვირათ.

სირაჯთა შორის ერთი მათგანი
გამორჩევა სხვებიდან დიდათ,
რომელიც ჩვეულ ჩარჩობას გარდა,
ბაციატის თურმე მუშტართან²⁾ ფლიდათ;
მას დაუსახავს ცარკვა და გლეჯა
თავის ცხოვრების გზათა და ხიდათ;
მსხვერპლათ იწირავს თვით იმ მუშასაც
ტივი რომ მოჰყავის აქ გასაყდათ.

ერთი იღვგამა ჩვენ „შხანკოლასაც“
კი გაუთუნა „შხამათ და მწარეთ;
სამას მანათში სირაჯხანიდათ,
ამაზეც აღარ გამოჰყვა ვარეთ,
რომლის ძებნაში დამერწმუნებით
არამც თუ ოფლი, ცრემლიც კი ვღვარეთ.
გზის ფული სესხად, პასაკი ნისით
და სახლში წესადო ძლივს მოუღვარეთ.

„გაიკახარაკა“ მეორე მუშაც,
ვით ყურძნის ქაბის გასწურავს მერი³⁾
რაც კი აელო თავის ნაყვადში,
ერთად წარითვე სულ ყველაფერი.
ეს განიხილა თვით ტარტროზმა
სსხველიც დასდვა მან შესაფერი:
გაყვილის განზე, ბაციატის კანზე
რომ ტკალკუნობდეს მთარახის წვერი.

ბუტუნა.

2) „მუშთარი“ რუსთაველის დროში მნათობი ვარსკ-
ლავი, ხოლო საზოგადოთ ვაჭრებისა და კერძოთ სირაჯების
დროში ლათი კაცი. უფრო რუსთაველის „მუშთარი“ ანა-
თებდა იმ დროს, თუ სირაჯების „მუშთარი“ ანათებს ამ
დროს, აგრეთვე რუსთაველმა სიტყვა „მუშთარი“ სირაჯე-
დან ისწავლა თუ უკანასკნელმა პირუტყვისაგან „განავითარა“
ეს უნდა მიენდოს ისტორიკოსს ზან კაკაბაძეს გადოსაკვლევათ.

3) „მერი“ გურიაში ყურძნის ქაბის დასაწურავ ქაბ-
რაკს ნიწნავს, ხოლო საფრანგეთში ქალაქის თავის, რადგან
იმავე დროს ასრულდეს ფრანგების „მერი“ ქალაქის ცხოვრ-
ებაში, რასაც გურულების „მერი“ ღვინის მეურნეობიში. თუ
რატომ უფროთის მამა თ. ფორდანი ადასავე ეთის კულტუ-
რის“ („ამგ. მერის“) შამოტარს ჩვენში და ჩვენნი ძველი
კულტურის“ (საქურთ-ქელგების) უარ ყოვლის ეს ნდობა გა-
მოსაკვლევათ მისს უეშმაკულისობას.

„ეშმაკის მათრახის“ მკითხველები.

მიზანძღვა ჟურნალ „ნაკადულისა“.

— ქა^რა კარგ^არამეებსა სწერამენ
ე გასაწყვეტები!

— საიდან გაიგეს^ქ მაგ ოხრებმა ჩემი
ამბავი?!.. რაღა მეშველება...

— არა, მაშ თქვენი აზრით მე ქურ-
დი ვყოფილვარ, თქვე...

— დახედე, დახედე, ყოვლად სამლ-
დელოსაც გვირინათ ააყოლეს!

— ეგ ხომ ჩემი კარიკატურაა!

— ახია კნიაზ ნიკოზე, ახი!

— „ქართულ ენას სდევნის სკოლებში“ ეს უთუოდ ჩემზე უნდა იყოს ვადაკრული.

— გამოვიცანი, გამოვიცანი შარადა!

— მეთე ნომერს ვკითხულობ და ჩემი ლექსი კიდევ არსადა სჩანს.

— ვგ ცენზორი რაღა მოხელე უნდა იყოს ნეტავი?..

შარადა

ქ. ჯანაშია

მუდამ თუ კოლო ბზუკუნებს შარადას ყოველ კვირასა, (ხან ვის ატყუებს, ხან ვის კენს ყოველსა ქვეყნის პირასა), ხალხს თავი გამოულაყა, არც ვინმეს აძლევს ჭირასა! ერთხელ მეც იმას მივბაძო, ჩამოქიდებენ ყირასა?!

პირველი—მოკლე სიტყვაა მეტად მაგარი საგანი, (ძველ დროში იარაღადაც ხმარობდა მრავალთაგანი). ჩამოვაშორეთ ჩვენ იმას მხოლოდ პირველი ანბანი, რაც დავგრანს შემოვიწახოთ (არ ვპაოთ კოლოს ჯაბანი).

მეორე—ცივი წყალია, სასმელად მიუღდგომელი,

(ქვემოდან ამოსაღები,
საძნელო ჩასაძრომელი).

მესამე—უჩინარია,
ცელქი და დაუცხრომელი,
(ჩვენ გვინდა შისი მარცვალი
ბოლო მხარეზე მდგომელი).

მთელი —კაცია „მოღვაწე“
თავის მუცლისთვის მშრომელი,
საწყალი ხალხის წამლელტო,
ქანქარით გაუძლომელი.
(ამ ბოლო ხანად მერტარე
გაგვიხდა თავზე მჯდომელი,
გამოიცანით მკითხველო,
რა ცხოველია, რომელი?)

მათრახოსანი.

გამოცანა

(ჭათ ურასათვის)

ენა გრძელი, მოღვეული
ვით ციკარის კვრტების გული
ვაქრულ ჰანგზე ლაპარაკობს
ჩასპანდია ის წყეული.

ყარაოღულ ვაქაქურად
თავზე ხურავს კოხტა ქული
იწყლებს, სურს გაგრძელდეს
ვით წისქვილის ვირთხის კული.

მაგრამ ღმერთმა არ ინება,
სულ ციდა, თუ მტკაველია
კლოუნათ ყავს ზედა ბაზარს
მგონი მიხვდეთ რომელია.

პატარაა, მაგრამ ოქრო,
მოჩუბბარი საშინელი,
ცაცია მუშტს ხმარობს ხშირად
და მწეავე აქვს ერთობ ხელი.

თუმცა ეხლა დაძაბუნდა
დასნეულდა დაივანდა,
არ გეგონოთ ვითამ „სასესემ“
მოიზნა და მთლად წახდა.

მათრახისა თანამშრომლებს
კბილებს უკრებს, ემუქრება,
საშიშია ის წყეული
როცა ჯავრობს, როცა წყრება.

ძმასაც გაჰკრა მან ცაცია
და რძალიც ზედ მიაცოლა,
(ახსოვს ბაზარს ეს ამბავი
ქოშების რომ მორთეს სროლა).

მკითხველო ძლიერ გაგრძელდა
ეს გამოცანა ჩემი,
სამაგიეროთ ვინც ახსნის
მას მიეცემა პრემია.

არ შეგაწუხებთ ტყუილად
საქმეს არ ვიზამ საძრახისს,
სანდროს სურათსა მოგიძღვინოთ
და მასზე „ქულსა მათრახისს“.

„პრიკაზნიკი“.

მოსსენება

(გურიადს)

დალკარ ჩემო ქამანავე,
მაშ, დაჰკარ შენებურათა,
ღევილილინორ ხმა-მწარტო
გესლიან ჩვენებურათა.
დანავალეგი მივიღოთ
და ავასრულოთ სრულათა
ეშმაქს ვესტუმროთ დარბაზში
მიგვიღებს მეგობრულათა.

სალამი დიღო ეშმაკო,
სალამი მეგობრულია
და ნიშნად პატრივისკემის
მიიღე თაიგულია,
იგი ჩვენს ბაღში დაცკრიფე,
მშვენებით ტურფა, სრულია
გვენახოს კულით „მათრახისს“
განაწერთომ გაბასრულია.

I

სიღამო იყო მგონია,
(რადგან დღეს აქლან ნათელი),
ამ დროს შეენიშნე ერთ სახლში
ანათებს დარბაზს სათელი.

ვიფიქრე;—მოდა იქ შევალ
სტივრი ზღვში მაქვს დამკვრელი,
მასპინძელს ვამხიარულებ
ბევრი კარგი მექ სათქმელი.

ნელ-ნელა აველ ბალკონზე
და მივეყუდე კარებსა...
(გული აღმევსო სიამით
სიცოცხლით განამწარებსა).

ვერ გავარკვევ სად ვიყავ
„სამოთხეში“ თუ დარბაზში.
(სიზმარი არის თუ ცხადი
ცეკვაობა და თამაში!..)

სტუმრები შეკრთენ. დარბაზში
მოხდა პანიკა სრულია
ერთი მეორეს ჩასახეს:
—ეშმაკის მოციქულია!

კარტი მუისვე გააქროლეს,
მაგრამ მე არ ვამეპარა
და გულიდან ამოიჭრა
მესტიერულის ხმა ნარანარა:

— ჯაჯოხეთიდან გახლავარ
ეშმაკის მოციქულია,
სარეიზით მოსული
თუ შწამს მაღალი რჯულია,
(ოზურგეთიდან ეშმაკთან
„დანოსი“ შემოსულია),
რომ თვალით ვნახოთ ყოველი
და შევაჯგუროთ გულია.

— კუკუნი ლერთმა გაცოცხლოს
მე არა ვცდები მგონია,
ვარდო, ბატონო, ვიცი რომ
თქვენი სახელიც სწორია.
გრიგოლ იყავი დღე-გრძელი
მათესილის ტოლია,
ღმერთმან გიცოცხლოს სახლობა,
(ესეც ხომ თქვენი ცოლია).
ფგონებ თქვენც შემეცნაურებით,
თუ არ შღალატობს სხვირი მე,
„ლღევან“ ბატონო იცოცხლეთ,
იცოცხლეთ თქვენი ჰირომე.
რამ დაგაღონა თედორე,
ხომ არ წააგე ქანქარი?

ეშმაკის მადლი გწყალობდეს,
მათრახის კულიც მაგარი.

— ახალგაზრდობო იცოცხლოთ
ჯანსაღით, როგორც დღემდისა
„არ მოსქარბლება სწავლა კაცს
საჯოხე სიბერემდისა“.
ეშმაკთან მოხსენებაში
ჯერე არა ხართ სათქმელი...
(როცა „ვგზამენს“ დავჭერთ
წარედგინება სახელი).

II

ღამით ნამგზავრი ეშმაკო,
ქალაქში დღით გაიხელი,
გულა-ქამანჩა დავმალე
რადგან დღე იყო ნათელი.
სამკითხველოსკენ გაესწიე
მსურს თითონ გავხდე მნახველი
წესრიგი როგორ იცვლება,
ან რით საზრდოობს მკითხველი.

— ვის წაულია „ეგ ბუდე“,
ამას რას ღედღეს თვალბეი,
ან შიგნით რასა ყვირიან
როგორც ქუჩაში მთვრალბეი.
აღბათ სულ ყველამ დამარხა
„უქაზით“ დანავალბეი.
(ამ დროს ვილაკამ ვამომპკია:
— „მინავათია“ ქალბეი).

— ეი, ვალენტინ, ვალენტინ!
ეგ რა ჩხუბი და დავია,
რისთვისა შფოთავს ამ რივად
ის მეწვრიმალე თავია,
ეს არ შეგფერის ვალენტინ,
„ვალენტინ“ რა ამავია...

III

სამკითხველოდან ბაზრისკენ
ქამანჩით ჩამოვიარე
მიზანი ჩემი მოსვლისა
სულყველას ვაფუზიარე.
სტივრზედ დავკარი, ხმა მწარეთ
ლილნი ვიწყე ნელ-ნელა,
ვინც რომ ჰორებით სულდგულობს
ჩემთან შემოკრბეს სულ ყველა.
მაიბეს: მეტარ ვახშირდა
ჩვენში მითქმა და ჰორია,
ამის „რეცეპტებს“ გომზადებს
სტეპუა „პრაიზორია“.

ავთომყოფობის ბრალია
ენა-ტანია კორობა,
ეშმაკის „რეცეპტს“ დაგიწერთ
მიიღეთ მითი წამლობა.
ენის ქარებიც გვივლის
ჩვენ შიშ დაღვება მშვიდობა
„მიტან-მოტანა“ გაჭრება
მოკვდება შური და მტრობა...
მხოლოდ კი ადრე მიიღეთ
წამალი მარგებელია,
უფასოთ სტეპეო მოიტანს,
რომელიც ბევრის მთქველია.
კომპრესათ ენას დაადეთ
ბაბა და ტილო სველია
ტიფილიც მალე გვივლის,
ენაც დამოკლდეს გრძელია.

IV

ქალაქი ჩიოვიარიც
გულა-ქამანი თუ ყველგანა,
ნიხრები მინდა გვიავა
ჩვენებურ ვაჭრებისგანა.
პური თუ არის ან ხორცი,
ან როგორ ცხოვრობს ქვეყანა,
რადგანც მგზავრობამ მიჩვენა
შიშშილზე მოთქმა ყველგანა.
— „ამხანაგ“ ვაჭრებს სალამი
„კარგათ იქცევით“ ამ დროსა,
ნიხრი ქალაღლზე დაჯღაბნეს
ხილხს ტყავი გავხადოსა.

V

ზემო გურიას ვაგწვი
უეტლოთ ჩემებურათა,
დიდი ხანია მე იქით
აღარ ვყოფილვარ სტუმრათა.
მხოლოთ იქ „სულში“ შევედი
ერთ საქმის გასარჩევათა
აღარ ვიცი თუ გრიგოლს
„ვექილი“ ყავდა მცველათა.
„სულში“ ვისმინეთ ნათქვამი
ყრუ მოწმის, მომჩინანისა,
დალაგებული შიარი
„ნობილი ცხენის ტანისა,
რომელმაც „ოცი აილო“
გამსულელი ჯიბის კანისა
და „ჩინებული“ გამოსვლა
ქუთათურ ბეგან-ხანისა“.

უმაღ კი ყველას ვეგონე
„სულა“ დიდი მსაჯული,
მაგრამ მოთმენა დავკარგე
ატოკდა ბოროტი გული.
საჩქაროთ გულა ვაგებურე,
ამართე იქ მესტვირული,
უეტრივ შეჭრათა „პროცესი“
და იქინა ვაშტვირებული.
— ბეგან ბატონო რას ამბობთ
ბანქოს თამაში გვონია,
აქ „სამი ტუზით“ არ არის
გამოსავლი ფონია.
გრიგოლ, იციან სულ ყველამ
ამ გვარ საქმეში მრუდია
თქვენი გამოსვლით ამტკიცებს
ნამდილოთ ცხენი სურდია...

ალი.

ზუგდიდიანი.

(საზოგადო საკრებულოს, სცენის მოყვარეთ
და დამსწრე საზოგადოებას)

I

ვით სამებას, ყველას ერთათ,
(არ იფიქროთ გასაღდეთ ღმერთათ)
ამ ლექსს გიძღვნით წასაკითხათ, —
და მიზეზსა მე ნუ მკითხავთ..
ვით უბრალო სამახსოვრო
ნუ იქნება გასაკითხათ!

II

ექვსსა მისს საღამოზე,
თუტ-ისა რაობაზე..
საზოგადო საკრებულო
ზუგდილისა კვალობაზე..
რა უშუღა... განათებულს (?)
მოთამაშეთ განათლებულს (?)
მასურებელთ ვალაღებულს..
მარხუბართა ყმათ აღებულს..
მაკეკვართა გამოქნილებს, —
ზოგიერთებს ფხვ ვალოლებს..
ან და კიდევ ქალბატონებს,
როგორც კერპათ დასახლებს
თეთრი ხელით გაშვირლებს..
და მათ წინა ყმაწვილ ვაყებს
გრძელი ტურით წაშვირლებს..
და მათ მხახველს გულდათუთქულს
ველარც წყალი ვაგვირღებს!

III

.. ჰო, და იქვე კედლის ახლოს ვით „შპალერი“ განაკრავი, ისე ვიჯექ უსიციცხლოთ ვით დაჭირილი - თოვ ნაკრავი! და ვუტკერდი მათ რაობას... ვიგონებდი ძველ თაობას და ფიქრობდი იმ კრებიდან, უგზო-უცვლოდ ვაცაქრობას!.. ველარ შეესძლო, - ვერ უშვობი იმზომ დიდობს სიდუხჭირე...

IV

წამოადგენილ პიესებზე მეშინიან, რომ ვსთუბა რამე... მოთამაშე მსახიობნი (?) ვით ღრუბელში დამის მთვარე... ისე როგორც ზღვაში ქვიშა, მე ვერ იქნა, ვერ დავთვალე ვოდვილი თავედობა, ვით აჩრდილი მალი-მალე, ზოგიერთის თამაშობით სირცხვილს ვერსად დავემალე!..

V

...და მე როგორც სმენა მახვილს, შემოუქსმა რამ ჩურჩული და ვიხილე სვეტის ახლო ქალი ორი, ატუზული, შევხედე და მყისვე მივხვდი, რომ საქმე მათი ქორი, მითქმა-მოთქმის ხელობაში არც უნდა ჰყოლოდათ სწორი.

მოწყენილი.

სვირიდან.

დიდი ხნის განაყუჩები ხელში ავიღებ კალამსა, ჩენსა ტარტაროზს მივართმევ, შორით მეგობრულ სალაშსა. იმისი მწარე „მათრახი“ არ გაიცვლების სხვაზედა, მრავალჯნის დანაცადია წარჩინებულთა ტყავზედა.

ჰეროპლანი რათ უნდა ისედაც იცის ღრენაო, ვერსად ვერ დაემალები თუ კი ისურვა წყენაო.

„ემშაკის“ გამოღვიძება ჩენცა ვავიგეთ სვირშია, ვიცი ჩენს თხოვნას შეისმენს არ ჩაგყარის ვასაქირშია.

ჩამოფრინდება ამ სოფელად როგორც იცოდა ძველად მზადა გვაქვს შესაგებებლად სვირული ღვინით ხელადა-

„სტარშინა“ არის ამ სოფლის კასიონ სახელოვანი „მათრახის კულის“ ორდენზე ღრია წარდგინდეს წლოვანი.

მას გვერდს უმშვენებს მერაბი „მოსე მწერალი“ ჩენია, ჩარხსა უკულმა წაიყვანს თუ მიღტანე ძღვენია.

იმას უშობა გლენაკცებს როგორც ფაბი და ქირია, შენი „მათრახი“ იმასაც აუცილებლად ჩვირია.

მალაქია.

განხილვა.

როგორც „ახალი მათრახის“ მკითხველთ მო-
ეხსენებათ, მეცამეტე ნომერი ჟურნალისა უნდა
გამოსულიყო სპეციალური.

სასკოლო.

სხვა და სხვა საბატო მიზეზთა გამო ეს შეუ-
ძლებელი დარჩა ამ ხნობით. მესამე ნომერი „ემშა-
კის მათრახისა“, რომელიც გამოდის „ახალი მათ-
რახის“ №-13 ნომრის მაგივრათ, არის საზოგადო
შინაარსისა.

რედაქცია ეცდება სასკოლო ნომერი რაც შე-
იძლება სრული და ყოველმხრივი დარჩეს.

მასალები აღნიშნული ნომრისთვის კვლავ
შეიძლება გამოიგზავნოს.

„ემშაკის მათრახის“ რედაქცია.

ფონტა

ცხინველს.

„შივეარს თაღისც მოხაღებო,
თან ყ. რულისა წელს წემარტყმი
ბრძოლისა ველსა გამგზავრებო
და მით მტერზედა გლაშქრებო.

აი, აი, აი
აი, აი, აი!

შემდეგ ჩემს თაღსა ფესს აუყუნებ
და ვესერი გმირსა, გმირზედ მბრძოლველსა
და ჩენს გმირობას მე მას ვუყენებ
თუ რა ვუფილვარ, რისა მოჰქმედო.

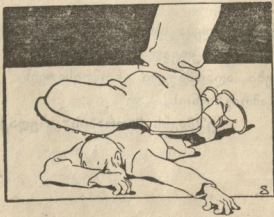
ყველაფერი უზენებო და გააგებოთ „რისა
ზოჰქმედი“ ხართ, მხოლოდ არ გაუბილვოთ, რომ
ასეთი ლექსი დავიწერიათ როდისც.

—
ღაღა ბ ზ ხ ა ნ ე ლ ს. ჟურნალ „განათლებას“ მოთხებ
ნომერში ვაგა-ფ. ველასანოვი მიძღვნილ ლექსში თქვენ სხვათა
შორის წერია:

„სახალხო მასწავლებელად ვარ
ოცდა მუხუთე წელია
გამოციტია მგოსანო,
რომ სამსახური ძნელია;
რამდენჯერ სიცივე-შამშილით
მე მომწვეტია წელია
განა დამჩხავა, რომ ლექსი
დავსწერო კოჭლი, თსუჯაჲ?!

თქვენ აღზათ ელოდით, რას მომწერს აის შე-
სახებ ჩვენი მგოსანო, მაგრამ ვაგა-ფ. ველასანო სად
შეუტკიბია ყველა თხელი ლექსების ავტორთან მიწერ-
მოწერა იქონიოს.

ეს ჩვენი საქმეა, და მოგახსენებთ, რომ თუ
მართლა 25 წელიწადი იმასწავლებლეთ, კიდევ
ჩინებული ლექსი დავიწერიათ. ბარაკალა თქვენს
ჯანმრთელობას.

სნეულთ

ნებადართულია შინაგ. სამინ.
არს. სამე. სამბ. მიერ № 9796
და ს უ ს ტ ე ვ ს

სპერიონი

ი. ნ. ივანოვის ლაბორატორია მოსკოვში.

თუ თქვენ

მოქალაქეობა ხართ ფიზი-
კური ან გონებრივი შრო-
მით, ნერვები აშლილი
გაქვთ, ესა თუ ის სნეულეზა გვირთ გულს ნუ
გაიღებთ! სერმინი მოგან უკეთეს სსუტრულ დახმარე-
ბას. არ შეიძლება ია. ვუსოდოთ წამალი სხეულის
რომელიმე ავადმყოფობრივ ავადმყოფობისა, არა! ეს
არის სრულიად უუნებელი რამ—ეს არის სიკაც-
ლის ცხენცია, ეს არის ძალ-ღონის წარმოშობი.
იგი ჰოქმედობს სისხლს შემაღლებლობაზე, ვადა-
ახალისებს მას და სწმენდავს მას დაძველებულ მავ-
ნებელ ნაწილებიდან. როდესაც სნეულეობისა თუ
მოხუცებულობისაგან დაავადებულ ადვილს მოხვე-
დება სერმინი, რომელიც ჩვენს ჯანსაღობას სდა-
რაჯობს, მაშინვე იწყებს ნაყოფიერ მოქმედებას
დაზიანებულ უჯრედების გადასახალისებლად, აწე-
ლის მას ახალს სისხლს, ახალს ძალას, და სნეულე-
ბის წინააღმდეგ საბრძოლველ საშუალებასა შვა-
ტებს. ექიმებმა დადასტურეს, რომ სათესელ ძაფე-
ბის გამონაყოფი უებარი წამალია: სიმერიკა ვაბო-
წვეულ ულონობისა, სისხლ ნაკლებობისა (ანემია),
ძიმე ავადმყოფობის შემდეგ ნერვების აშლისა, და-
ქანცულობისა და სქესობრივ უილოჯობისა, დაშალ
კიებისა და ჩუკუნების შედეგისა, სივაზნობისა, სი-
დამბლისა, სქესობრივი სისუსტისა, წყალმანკისა,
გულის სნეულეობისა, შაქრის ავადმყოფობისა, ქა-
რებისა, ნიკოსის ქარებისა. ექიმებისა და ავად-
მყოფთა აზრი სერმინის თაობაზე უფასოთ ეგ-
ზავნებათ.

მოთხოვეთ ყველა აფთიაქებსა და საფთიაქო
წალაზიებში. ფსი — I ფლაკონი — 2 მან. 40 კაპ.
ფსდადებით ვგზავნით ღირებულების 1/3 მიღებისას,
შეიძლება ფოსტის მარკებითაც. მთავარი საწყობი
პროკიზ. ახვლედიანის აფთიაქში, თფაღისა, კოლო-
ენის პროსპექტი № 41, დასაცვათ მიმპართით
მთელი კავკასიისთვის წარმომაღლებელს ი. გ. ახო-
ბაძეს, ტფაღისა, კოლოენის პროსპ. № 41.

მიღებული გვაქვს სამაღლობელი წერილები
აუარებელ პირთაგან, რომლებიც სრულიათ გამო-
აჯანმრთელა ჩვენმა სერმინმა, წერილების ნახვა
შეიძლება გ. ახობაძესთან.

ქალაქ თფილისში

გამოდის ყოველ-კვირეული იუმორისტული გამოცემა

ეშმაკის მათრასი

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებენ **ეშმაკი და თხუხუა**,
ხოლო გამოცემის საქმეს ა. გ. ბუკია.

ჟურნალის ფასი 12 თვით 5 მ. † 6 ოვით 3 მ. † 3 თვით 1 მ. 50 კ. † თვით 50 კ.

„ეშმაკის მათრასში“ დაბეჭდება მ ხ ლ დ იუმორისტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები, არაკები, შარადები, გამოცანები, ნაკვეთები და სხვა.

✦ ჟურნალში დაბეჭდება საერთაშორისო ომის ილიუსტრაციები.

რედაქცია სთხოვს ყველა თანაშემრომლებს, მასალები გამოგზავნონ

ამ პლადრსით:

Тифлисъ *)

С. Р. Таварткиладзе.
Баронская 15,
Почтов. ящ. № 199.

(ეშმაკის მათრახისათვის)

*) ეს ადგილი კონვერტზე მარჯოს-თვის არის დანიშნული და გულმადვიწყებს მოვალენებზე, რომ

✦ ეშმაკი წერილებს რედაქცია არ დაიხსნის ✦

სოციალ-დემოკრატიკ აწვევა და ზოგი რამ იხსლება*)

იმპერატორი ვილჰელმი აღდგენს ეკლესიის გეგმას, რომელიც უნდა ააგოს სოც.-დემოკრატ ზინგერის სახელობაზე.

ახალგაზრდა პრუსიელი პრინცი-ბი, რომელთაც თანახმაა პო-გენცლერნთა ჩვეულებისა რა-იმე ხელობა უნდა იცოდნენ ეწერებიან ს. დ. ორგანიზაც.

პოლიციელნი ქუჩაში პირბა-ლით უნდა გამოიყვანონ.

ჯარის-კაცი გამოდის გავიციულ-თა დამცველათ.

ბერლინის პოლიციემისტერი ია-გოვი ირთავს პოლიციელთაგან მოკლულ მუშის ქვრის.

ღღეს პირველი მაისი, მეც მინდა მოკისვენო ყოველგვარ სახელმწიფო საქმეებისაგან.

*) კარიატურა დახატულია კერძანის რეისსტაციის არხენგში სოც. დემ. გამარჯვების გამო და კადმო-დეულებს ხეყვენი წუნალიდან.